

Arkikielen alkeiden opettamisen kulmakivet: rajaa ja rohkaise

Niina Rönty

KM, luokanopettaja, erityisopettaja,
neuropsykologinen valmentaja

Uuden kielen oppimista hidastavat:

- omat jännitykset
- opetukselliset asiat
- harjoituksen puute arjessa

VIRHEIDEN PELKO

Puhuminen jännittää:
ääntäminen, kielioppi, sanasto,
lauseiden muodostaminen...

LIIAN PALJON JA NOPEASTI

Opetus etenee liian nopeasti ja
uusia asioita tulee liian paljon.

HARJOITUKSEN PUUTE

Opittua ei pääse harjoittelemaan
käytännössä, ainoa harjoitus on
oppitunneilla.

Kielenoppiminen
vaikeutuu.

● MITÄ TÄMÄ
TARCOITTA
OPPIJAN
KANNALTA?

motivaatio heikkenee.

Kokemus itsestä oppijana
heikkenee.

Kotoutuminen hidastuu.

SIKSI opetuksessa on pidettävä kirkkaana mielessä **ALKEISTASO**: Monelle on liikaa harjoitella **kielioppia**, **puhumista**, **kirjoittamista** ja **lukemista** samaan aikaan.

Mikä näistä on arjessa tärkein?

ALKEET

Rajataan opetus aidosti alkeisiin. Opetus ei saa olla liian vaikeaa tai edetä liian nopeasti.

ARKIKIELI

Sidotaan opetus arkikieleen ja aitoihin arjen tilanteisiin.

AIKA

Annetaan kielitaidolle aikaa kehittyä. Oppimisessa ei ole ohituskaistaa.

MILLÄ TASOLLA OPETETAAN?

- Alkeiskielitaidon tavoite on oppia suullisia ja yksinkertaisia arjen kielenkäyttötilanteita.
- On (lähes) mahdotonta oppia ja opettaa kerralla useita kielenkäyttötilanteen mahdollisuuksia (esim. synonyymit, eri vaihtoehdot ja tilanteet...)
- RAJAAMINEN on siksi oleellista: aiheesta valitaan vain siihen liittyvät tärkeimmät sanat ja fraasit.

EDISTYNYT TASO

monipuolista, vahvasti vuorovaikutteista, erikoissanastoa, kaikki kielen osa-alueet

ALKEISTASO

yksinkertainen ja rajattu, puhuttu arkikieli

PERUSTASO

perussanastoa yhdistelevää, puhuttua, kirjoitettua ja luettua kieltä

esimerkki: KAHVILASSA

JUOMAT: SUOLAISTA ja MAKEAA:

suodatinkahvi
tumma/vaalea paahto
cappucino
espresso
latte
jäähahvi
tee
haudutettu tee
vihreä/musta tee
rooibostee
jäätee
virvoitusjuoma

täytetty croissant
kasvispiirakka
karjalanpiirakka munavoilla
täytetty sämpylä
pizzapala
lohileipä
muffinssi
kanelikierre
voisilmäpulla
korvapuusti
marjapiirakka

**EIKÄ SIINÄ
VIELÄ KAIKKI!**

itsepalvelu
pöytiintarjoilu
tarjoilija
kassa
maksupääte
käteinen/kortti

Esimerkki: KAHVILASSA

- tavoitteena oppia kahvilassa asiointiin liittyvää kieltä.
- Millaista sanastoa tarvitaan, mitä fraaseja käytetään?
- Onko alkeistasoa?

Tarkka ostos omien mieltymysten mukaan, eri sijamuodoissa taivutettuja sanoja, kohteliaisuussanat mukana.

“Huomenta! Ottaisin mukaan yhden cappuccinon kauramaidolla ja korvapuustin, kiitos.”

Esimerkki: KAHVILASSA

- paljon yksinkertaisempi
- ei erilaisia kahvi- ja pullalaatuja
- mukana kohteliaisuussanat ja “mukaan”, pääsanat taivutettuna, konditionaali
- ei edelleenkään alkeistasoa

A stylized illustration of a hand holding a pen, pointing towards a white speech bubble on a dark blue background. The hand and pen are rendered in a light pink color with some shading to suggest depth. The speech bubble is a simple white circle with a dark outline, containing text in a clean, sans-serif font.

“Hei! Ottaisin kahvin ja pullan mukaan, kiitos.”

Esimerkki: KAHVILASSA

- Nyt alkeistaso
- yksinkertainen, lyhyt.
- mukana kohtelias “kiitos”
- Mitä silti jo harjoitellaan?

lukusanoja,
kahvilasanastoa,
kohteliaisuussanoja,
(mukaan/syön täällä)

“Yksi kahvi, kiitos.”

“Yksi pulla, kiitos.”

(“Otan mukaan.”)

TEEMAN
HUOLELLINEN
VALITSEMINEN JA
SANASTON
RAJAAMINEN

MIKSI SE ON NIIN
TÄRKEÄÄ?

Selkiyttää
oppimistilannetta.

Aidosti rajattu alkeistaso
auttaa onnistumaan.

Onnistuminen lisää
itseluottamusta ja rohkeutta.

JOTTA AITO
OPPIMINEN JA
ROHKEUS
PUHUMISEEN
SYNTYY,

TARVITAAN OPITTAVAN
RAJAAMISEN LISÄKSI
PALJON ROHKAISUA.

Rohkaise, kehu ja kannusta
yrittämään, iloitse yhdessä!

Puhukaa yhdessä ja yksin
suomi suuhun sopivaksi.

Virheet kuuluvat asiaan!
Oikea malli ja eteenpäin.

Yksi tapa opettaa
suomen kielen alkeita on
TOISTO-MENETELMÄ.
Se on aidosti alkeita
opettava suullinen
menetelmä.

Ohjaajalle se on helppo:
kaikki materiaali valmiina

suomenkielisanootervetuloa.fi

KUUNTELEMENEN

Oppijat kuuntelevat ohjaajan ja
apuohjaajan esimerkkiä sekä
oppivat kuuntelemalla toisiltaan.

TOISTAMINEN

Oppijat toistavat kuulemaansa
yhdessä ja yksitellen. Ääntämistä
harjoitellaan yhdessä.

PUHUMINEN

Tarkasti rajatut teemat ja sanastot
rohkaisevat puhumaan ja
käyttämään kieltä omassa arjessa.

Toisto-tuokioissa
harjoitellaan tarkasti
valittuja arjen
kielenkäyttötilanteita:

- esittäytyminen
- oma vointi
- kauppa-asiointi
- perhe jne...

TURVALLINEN ILMAPIIRI

Tuokio ovat rakenteeltaan
ennakoitavia, oppija saa aina
apua, ryhmä oppii yhdessä.

RAUHALLINEN ETENEMINEN

Yhdessä tuokiossa opitaan yhteen
teemaan liittyvä sanasto ja lyhyt
dialogi.

PUHUMINEN

Tuokioissa opetellaan ääntämistä
ja puheen rytmiä sekä erottamaan
uuden kielen sanoja. Kaikki
oppiminen tapahtuu suullisesti.

**Miksi alkeita opitaan
näin tarkkaan rajatusti?**

**Miksi ei lueta ja
kirjoiteta?**

**Miksi harjoitellaan vain
arkisia tilanteita?**

KAIKKI OPPIVAT

Menetelmä sopii jokaiselle, myös luku- ja kirjoitustaidottomille. Yhteistä kieltäkään ei tarvita.

HETI KÄYTTÖÖN

Tuokioissa opittua pääsee harjoittelemaan aidoissa vuorovaikutustilanteissa.

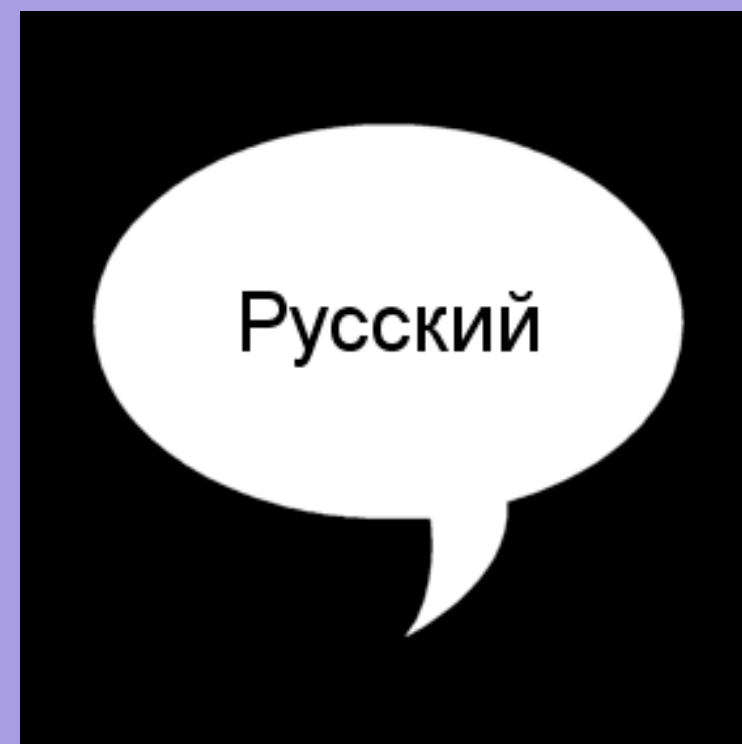
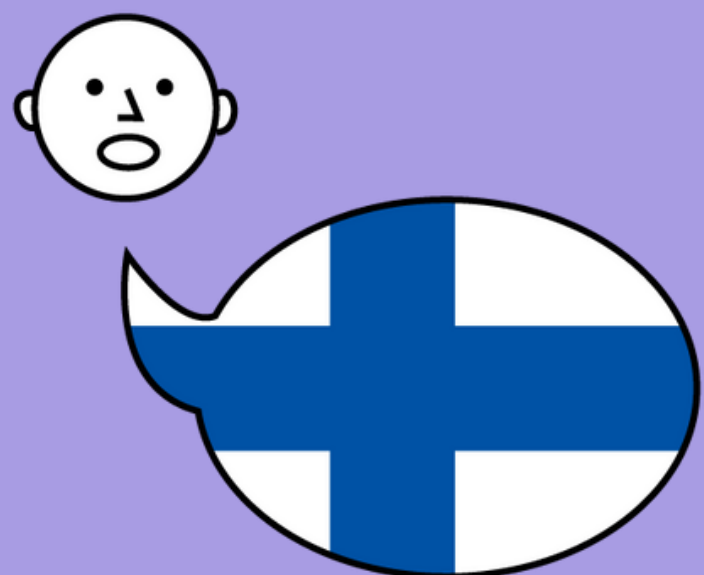
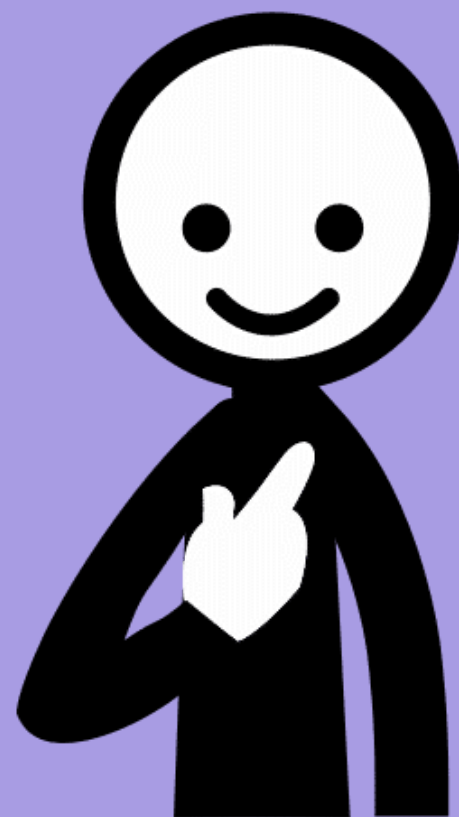
MYÖNTEINEN KIERRE

Myönteinen suhtautuminen itseän oppijana vahvistuu.

Toisto-demo: esittäytyminen

Lyhyt esittely menetelmästä, jossa oppiminen perustuu kuuntelemiseen, toistamiseen ja puhumiseen.

- Sanat harjoitellaan kuvien avulla.
- Ääntämistä harjoitellaan yhdessä toistamalla.
- Jokainen pääsee puhumaan.
- Ohjaaja ei opeta kielioppia tai käytä opetuspuhetta.
- Menetelmässä ei lueta tai kirjoiteta.
- Yhteistä kieltä ei tarvita.
- Harjoiteltava asia on tarkasti rajattu ja mahdollista oppia tuokion aikana.

Rohkaisun sanoja:

- Uskalla opettaa vähemmän.
- Kun maltat rajata sisällöt ja tavoitteet, edistyminen ja onnistuminen on helpommin tavoitettavissa.
- Huomaa ja huomioi pienetkin onnistumiset.
- Ole mukana käynnistämässä hyvän kierre!

Oppiminen on jatkuvaa,
sitä ei voi estää.

kertaa ja kerrosta

Kertaa aiemmin opittua, opeta aiheesta lisää, opeta puhumista, lukemista ja kirjoittamista.

aloita

Opeta kunnolla yksinkertaisimmat asiat, rohkaise kielenkäyttäjänä. Vahvista toimijuutta.

KIIITOS!

niina.ronty@luetaanyhdessa.fi

